

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K otázce (ne)schválení oddlužení

Zákon č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, ve ustanovení § 405 odst. 1 normuje, že insolvenční soud oddlužení neschválí, jestliže v průběhu insolvenčního řízení vyšly najevo skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly odmítnutí nebo zamítnutí návrhu na povolení oddlužení.

Všeobecně tak platí, že soud návrh na povolení oddlužení zamítne v případě, 1) kdy je tímto návrhem sledován nepoctivý záměr (§ 395 odst. 1 písm. a) IZ), 2) hodnota plnění, které by při oddlužení obdrželi nezajištění věřitelé, bude nižší než 30 % jejich pohledávek, ledaže tito věřitelé s nižším plněním souhlasí (§ 395 odst. 1 písm. b) IZ), 3) dosavadní výsledky řízení dokládají lehkomyšlný nebo nedbalý přístup dlužníka k plnění povinností v insolvenčním řízení (§ 395 odst. 2 IZ).

Dále taktéž platí, že soud návrh na povolení oddlužení odmítne v případě, kdy 1) je podán opožděně nebo neoprávněnou osobou (§ 390 odst. 3 IZ), 2) není-li přes výzvu soudu návrh na povolení oddlužení řádně doplněn a v řízení o něm nelze pro tento nedostatek pokračovat nebo nejsou-li k němu přes výzvu soudu připojeny zákonem požadované přílohy anebo neobsahují-li tyto přílohy přes výzvu soudu stanovené náležitosti (§ 393 odst. 3 IZ).

V případě, že soud uplatní postup dle ust. § 405 odst. 1 IZ, rozhodne zároveň o způsobu řešení úpadku dlužníka konkursem.

Cílem tohoto článku je analýza konkrétní modelové situace s důrazem na možná východiska při jejím řešení. Nastiňme si tedy zmiňovanou situaci: Dlužník podá k insolvenčnímu soudu insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení plněním splátkového kalendáře. Po posouzení insolvenčního návrhu a návrhu na povolení oddlužení soud dospěje k názoru, že dlužník se nachází v úpadku a oddlužení plněním splátkového kalendáře je možno povolit, neboť je zde důvodný předpoklad, že dlužník podle svých příjmových možností, které soudu doložil, je schopen uhradit za 5 let trvání splátkového kalendáře nezajištěným věřitelům více než 30 % jejich přihlášených pohledávek. Po rozhodnutí o úpadku a povolení oddlužení se však řádně a včas do insolvenčního řízení dlužníka přihlásí věřitel s pohledávkou ve velmi vysoké výši (dále jen „nová pohledávka“), kterou však dlužník v seznamu závazků vůbec neuvedl. Tato skutečnost však způsobí, že dlužník rázem není schopen po takovéto změně ve výši nezajištěných závazků splnit splátkový kalendář oddlužení (odhlédněme v tomto případě od možnosti oddlužení neschválit pro nepoctivý záměr, když dlužník neuvedl v seznamu závazků tento svůj závazek vůči věřiteli s novou pohledávkou). Věřitel přihlásí tuto novou pohledávku jako nezajištěnou, nevykonatelnou, a to z titulu spoludlužnictví ze smlouvy o hypotečním úvěru, kdy hypoteční úvěr je zajištěn nemovitostí ve vlastnictví třetí osoby. U přezkumného jednání, které se koná před první schůzí věřitelů, dlužník novou pohledávku tohoto věřitele popře jak do co pravosti, tak i co do výše; insolvenční správce tuto novou pohledávku v plné výši uzná. Insolvenční správce po přezkumném jednání vyrozumí věřitele nové pohledávky, který se přezkumného jednání nezúčastnil o tom, že tato jeho pohledávka byla dlužníkem popřena a zároveň jej poučí o možnostech jeho procesní obrany.

Na základě výše nastíněného modelového příkladu se tak můžeme dostat do poměrně právně schizofrenní situace, a to, zda-li je možno za takovéhoho skutkového stavu schválit oddlužení dlužníka či nikoliv, když schválení či neschválení oddlužení závisí na zjištění či nezjištění dlužníkem popřené nové pohledávky, resp. na výsledku případného incidenčního sporu. V případě, že by tato nová pohledávka zůstala zjištěna, dlužník by pro schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře

neměl dostatečnou ekonomickou nabídku a oddlužení by mu tak nemohlo být schváleno. V případě opačném, tedy v případě úspěchu popěrného úkonu dlužníka, by rozsah nezajištěných závazků dlužníka činil obdobnou výši jako v době jeho povolení a bylo by možno tak oddlužení dlužníka plněním splátkového kalendáře bez problémů schválit.

K řešení výše nastíněné právní otázky nás tak může dovést judikatura Nejvyššího soudu ČR, a to konkrétně rozhodnutí sp. zn. 29 NSČR 22/2012, ve kterém Nejvyšší soud ČR judikoval právní větu, že *„splňuje-li dlužník předpoklad pro schválení oddlužení obsažený v ustanovení § 395 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona jen s přihlédnutím k možným účinkům popření některé z přihlášených pohledávek, je insolvenční soud povinen pro účely rozhodnutí o tom, zda schvaluje oddlužení, předběžně posoudit význam popření pohledávky. Jestliže insolvenční soud (v procesní situaci vymezené stavem popřené pohledávky a obsahem popěrného úkonu) nevyloučí při předběžném posouzení úspěch uplatněného popření, pak oddlužení schválí. Vyjde-li posléze najevo, že popření pohledávky nebylo úspěšné a že s přihlédnutím k výši pohledávky není splněn předpoklad obsažený v ustanovení § 395 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona, je to důvodem k postupu podle ustanovení § 418 odst. 1 písm. b/ insolvenčního zákona.“*

S poukazem na výše zmíněnou judikaturu Nejvyššího soudu ČR je tak zapotřebí, abychom analyzovali popěrný úkon dlužníka v jeho vazbě na předpokládaný úspěch či neúspěch ve sporu o určení popřené pohledávky. Jak již bylo zmíněno výše, věřitel přihlásil svou pohledávku do insolvenčního řízení dlužníka jako pohledávku nezajištěnou, nevykonatelnou, a to z titulu pasivní solidarity dlužníka ze smlouvy o hypotečním úvěru, kdy úvěrová pohledávka je zajištěna majetkem ve vlastnictví osoby odlišné od dlužníka. Je tak třeba reálně zhodnotit, jaký bude předpokládaný výsledek incidenčního sporu o určení popřené pohledávky. Vzhledem k pasivní solidaritě dlužníka je potřeba mít především na zřeteli, že věřitel má ze zákona možnost požádat o splnění závazku v plné výši kteréhokoliv ze solidárně zavázaných dlužníků. Vyjdeme-li z tohoto předpokladu, je za takového skutkového a zejména právního stavu úspěšnost dlužníka v incidenčním sporu prakticky vyloučena, neboť věřitel zcela v souladu se zákonem využil svého práva uplatnit celou výši své pohledávky právě vůči dlužníkovi. S ohledem na to, že věřitel legitimně využil možnosti, které mu právní úprava stran pasivní solidarity umožňuje, je třeba poskytnout takovému věřiteli právní ochranu.

Závěr

Na základě analýzy výše uvedené situace jsem zcela přesvědčen, že s ohledem na skutečnost, že předpokládaný úspěch dlužníka v případném incidenčním sporu je v podstatě vyloučen, nemůže být oddlužení dlužníka za tohoto stavu schváleno. Neschválení oddlužení by tak dle mého soudu mohla zvrátit např. situace, kdy by věřitel přistoupil na dlužníkovu vyvázání ze solidárního závazku s následným bezodkladným úplným zpětvzetím přihlášky pohledávky; to vše samozřejmě pouze do doby, než soud rozhodne o neschválení oddlužení a prohlášení konkursu na majetek dlužníka. Taktéž je však možno uvažovat vysoce nepravděpodobnou variantu, a to, že soud oddlužení dlužníka schválí s tím, že věřitel si ve stanovené lhůtě nepodá insolvenční incidenční žalobu a jeho přihláška pohledávky bude po uplynutí lhůty k podání incidenční žaloby odmítnuta v souladu s ust. § 185 IZ. V případě, že by si věřitel ve stanovené lhůtě incidenční žalobu podal a po schválení oddlužení byla jeho pohledávka v rámci incidenčního sporu zjištěna, hrozilo by dlužníkovi zrušení oddlužení z důvodu uvedeného v ust. § 418 odst. 1 písm. b) IZ.

Bc. Petr Čtvrtlík, DiS.,

vyšší soudní úředník insolvenčního úseku

Krajský soud v Ostravě, pobočka v Olomouci

Další články:

- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)